

Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií
Fakulta sociálních studií
MASARYKOVA UNIVERSITA
Brno, Joštova 10 Česká republika
telefon: 00 420 – 549 49 4996, fax: 00 420 - 549 49 1920

Vybrané problémy dějin mezinárodních vztahů MVZ 413

sylabus

Doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph.D

Poznámka: Tento rozšířený sylabus je určen výhradně pro studenty magisterského studia Mezinárodní vztahy FSS MU v Brně v akademickém roce 2008/2009 kursu „*Vybrané problémy dějin mezinárodních vztahů*“.

Určení: denní studium, magisterský studijní program,
akademický rok 2008/2009, zimní semestr.

Ukončení: zkouška

Autor sylabu:

Doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph.D. Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií

Vyučující a kontaktní osoba:

Doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph.D. Katedra mezinárodních vztahů a evropských studií

telefon: 549 49 1920
37415@mail.muni.cz

Anotace kursu

Předmět se zabývá vybranou problematikou dějin mezinárodních vztahů. Předmět navazuje na dějiny mezinárodních vztahů přednášené v rámci bakalářského studia s cílem rozšířit a prohloubit znalosti studentů ve vybraných oblastech. Studentům, kteří absolvovali bakalářské studium mimo KMVES FSS MU Brno doporučuji seznámit se s rozsahem učiva a potřebné pasáže nastudovat.

Struktura témat kursu

1. Uvedení do problematiky, seznámení s obsahem předmětu, zadání literatury a referát.
2. Vzestup Japonska mezi světové mocnosti a důsledky pro systém mezinárodních vztah.

3. Koloniální politika evropských mocností mezi světovými válkami. Diskuse k PP 1.
4. Role Sovětského svazu ve 2. světové válce. Nedobrovolná změna aliancí a její zahraničně-politické důsledky pro poválečné uspořádání I.
5. Role Sovětského svazu ve 2. světové válce. Nedobrovolná změna aliancí a její zahraničně-politické důsledky pro poválečné uspořádání II.
6. Spojené státy a konec izolacionistické zahraniční politiky. Zahraničně-politické okolnosti vstupu USA do 2. světové války.
7. Dekolonizace, komparace přístupu evropských mocností a jejich důsledky.
8. Formování a rozpad sovětského bloku.
9. Arabsko-izraelské války a jejich vliv na světovou politiku.
10. Politika détente a nová východní politika jako její součást.
11. Tendence v procesech zbrojení a odzbrojení v období studené války.
12. Mocenský bipolarismus versus ekonomický tripolarismus v období studené války. Přesuny světové ekonomické moci po roce 1945. Diskuse k PP 2.
13. Závěrečná diskuse a přednesení zbývajících referátů.

Literatura

Zadaná literatura je rozdělena na **povinnou a doporučenou**. Povinná literatura soustřeďuje základní faktografické informace a interpretační schémata nutná pro orientaci ve vybraných problémech dějin mezinárodních vztahů.

Povinná literatura

- Crozier, B. (2004): Vzestup a pád sovětské říše. Praha, s. 21 – 184 a 447 – 449.
- Hoyt, E. P. (2000): Japonsko ve válce. Velký pacifický konflikt. Praha, s. 13 – 219.
- Johnson, P (1991): Dějiny 20. století. Praha. (pasáže věnované tématům kurzu)
- Judd, D. (1999): Vzestup a pád Britského impéria. Praha, s. 323 – 442.

- Kříž, Z. (2005): Smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě a její význam v současném mezinárodním bezpečnostním prostředí. In: Suchý, P. – Kuchyňková, P. (eds.) Vývoj a výsledky procesu kontroly zbrojení a odzbrojování. Marnost nad marnost? MPU MU Brno 2005, s. 197 - 222.
- Luňák, P. (1997): Západ. Spojené státy a Západní Evropa ve studené válce. Praha.
- Strawson, J. (2004): Hitler jako vojevůdce. Praha, s. 140 – 159.
- Suchý, P. – Kuchyňková, P (2005) (eds.) Vývoj a výsledky procesu kontroly zbrojení a odzbrojování. Marnost nad marnost? MPU MU Brno, s. 17 – 106.
- Wanner, J. (2001): Pevnost Amerika. Spojené státy a evropská válka 1939 – 1945. I. Díl. Praha, s. 41 – 202.

Doporučená literatura:

- Eichler, J. (1990): Francouzská armáda od de Gaulla k Mitterandovi. Praha.
- Dientsbier, J. (1999): Od snění k realitě. Vzpomínky z let 1989 – 1999. Praha.
- Chruščov, N. S. (2000): Vzpomínky Nikity Sergejeviče Chruščova. Brno.
- Filippi-Codaccioni, A. – M a kolektiv (1994): Dějiny 20. století. Encyklopedie politického, ekonomického a kulturního dění. Praha.
- Maslov, A. A. (2004): Zajetí sovětských generálů. Praha, s. 17 – 198.
- Wanner, J. (1998): George C. Marshall, tvůrce aliancí a armád. Praha.

Referáty

V průběhu kurzu každý student zpracuje, přednese a odevzdá (odevzdávárna v ISU) referát na vybrané téma. Referát bude mít rozsah do 10 normostran a bude zpracováván výhradně z cizojazyčné (anglické) literatury. **Seznam témat bude dán k dispozici v úvodní hodině společně s doporučenou literaturou.** Literaturu (nikoli téma) lze na základě dohody s vyučujícím měnit, například za cizojazyčnou literaturu jiné než anglické

provenience. Rozsah literatury k referátu se bude pohybovat zhruba kolem 20 – 30 stran.

Position papers

Mezi povinnosti studenta kurzu patří zpracování dvou „position papers“ a účast na diskusi k nim. Také je nutné text odevzdat (odevzdávárna v ISU, příslušná složka) v termínu do zahájení diskuse k příslušnému position paper. „Position papers“ zpracovávají všichni studenti ze stejné literatury. Zadáání literatury nelze měnit. Rozsah textu je doporučen na 3 – 4 strany, ačkoli jde pouze o doporučení. **Student musí být připraven v diskusi svůj position paper obhájit.**

1. Deng, Yong (1997): Chinese Relations with Japan: Implications for Asia-Pacific Regionalism. Pacific Affairs, vol. 70, č. 3, s. 373 – 391.
2. Ofer, Gur (1987): Soviet Economic Growth: 1928 – 1985. Journal of Economic Literature, Vol. 25, č. 4, s. 1767 – 1833.

Zakončení kurzu

Zakončení kurzu proběhne formou písemné prověrky v rozsahu povinné literatury (viz. sylabus výše), zpracovaných referátů a literatury ke zpracování „position papers“. V prověrce student odpoví na 30 otázek po jednom bodu. Minimem pro úspěšné složení prověrky je dosažení 18 bodů. K písemné prověrce budou připuštěni pouze ti studenti, kteří zpracují „position papers“ a zpracují referát.